

Zoologický průzkum ovocného sadu v Nové Hore

Zhotovitel:

**Slezská ornitologická společnost,
pobočka České společnosti ornitologické v Ostravě**

Autor:

RNDr. Patrik Molitor
(předseda Slezské ornitologické společnosti)

Recenze a schválení:

Mgr. Martin Mandák
(hospodář Slezské ornitologické společnosti)

Ostrava 2019

Obsah

Úvod.....	3
Materiál a metodika	3
Výsledky a diskuse	3
Závěr a doporučení.....	4

Doporučená citace díla:

MOLITOR, P. 2019. *Zoologický průzkum ovocného sadu v Nové Horece*. Ostrava: 2019. 5 s. a III s. přílohy.
Depon. Archiv Slezské ornitologické společnosti. Nepubl.

Úvod

Na základě objednávky firmy PROJECT WORK, s. r. o., zastoupené panem Ing. Štěpánem Mackovíkem, byl proveden zoologický průzkum ovocného sadu na parc. č. 15/3 na k. ú. Nová Horka (obec Studénka, kraj Moravskoslezský), který byl zaměřen zejména na zjištění výskytu silně ohroženého páchníka hnědého (*Osmoderma eremita*) a kriticky či silně ohrožených druhů netopýrů (*Microchiroptera*) vázaných na prostředí dutin stromů.

Materiál a metodika

Ovocný sad je tvořen 68 různověkými stromy. Z celkového počtu se jedná o 55 jabloní (*Malus* sp.), osm hrušní (*Pyrus* sp.), dvě slivoně švestky (*Prunus domestica*), jednu třešň (*Prunus* sp.) a dvě břízy bělokoré (*Betula pendula*). Stromy č. 64, 65, 66 a 67 uvedené v situačním výkresu (obr. 1) se na daném místě nenacházejí.

Dne 29. července 2019 v odpoledních hodinách při jasném počasí a teplotě okolo 30 °C byla provedena první kontrola vhodných dutin pomocí endoskopické kamery a žebříku (obr. 2). Cílem kontroly bylo případné nalezení pobytových znaků (trusu, charakteristického zápachu dutin) páchníka hnědého, netopýrů či jiných zvláště chráněných druhů živočichů a vizuální rozbor nalezeného trouchu.

Druhá kontrola byla provedena 30. července 2019 v podvečerních a večerních hodinách za oblačného počasí a teplotě okolo 22 °C (po bouřce) s cílem zkontrolovat vhodné dutiny čelovou svítilnou a provést akustickou detekci netopýrů (od 20.00 do 21.30 hod.) pomocí detektoru Echo Meter Touch.

Výsledky a diskuse

Předmětné stromy a v nich situované dutiny jsou převážně menšího rozměru s minimálním výskytem trouchu. Pouze jedna dutina ve stromu č. 51 (obr. 3) obsahovala větší množství trouchu, její ústí však nevykazovalo znaky přítomnosti páchníka hnědého či jiných druhů zvláště chráněných živočichů (vchod byl obalen pavučinami, trouch neobsahoval trus saproxylických druhů brouků, nejednalo se o tzv. červený trouch vhodný pro vývin larev páchníka hnědého atd.). V dutině stromu č. 6 bylo nalezeno staré hnízdo sýkory (*Parus* sp.). Ve zbylých 24 kontrolovaných dutinách či trhlínách přístupných ze země či žebříku nebyly nalezeny pobytové znaky zvláště chráněných druhů živočichů.

Detekcí bylo zjištěno pět druhů netopýrů: netopýr rezavý (*Nyctalus noctula*) – 52 det. / 7 min a 12 s, n. hvízdavý (*Pipistrellus pipistrellus*) – 10 det. / 1 min a 38 s, n. parkový (*P. nathusii*) – 10 det. / 1 min a 12 s, n. nejmenší (*P. pygmaeus*) – 7 det. / 45 s a n. pestrý (*Vespertilio murinus*) – 6 det. / 1 min. U žádného druhu nebylo pozorováno vyletování / vletování do dutin stromů, pouze jejich lovecká aktivita.

Ze zvláště chráněných živočichů byli na území pozorováni dva jedinci silně ohrožené ještěrky obecné (*Lacerta agilis*) (obr. 4) a tři jedinci (1 ad. + 2 juv.) ohroženého lejska šedého (*Muscicapa striata*). Mimo výše uvedené zvláště chráněné druhy bylo na zájmovém území zjištěno jedno obsazené (obr. 5, strom č. 14) a jedno neobsazené hnízdo holuba hřivnáče (*Columba palumbus*) a opuštěné hnízdo drozda zpěvného (*Turdus philomelos*). Dále byly pozorovány 2 ex. hrdličky zahradní (*Streptopelia decaocto*), 1 ex. strakapouda velkého (*Dendrocopos major*), 1 ex. drozda kvíčaly (*Turdus pilaris*), 1 ex. budníčka menšího (*Phylloscopus collybita*), 1 ex. sýkory koňadry (*Parus major*), 1 ex. sýkory modřinky (*Cyanistes caeruleus*) a 1 ex. brhlíka lesního (*Sitta europaea*).

Závěr a doporučení

Vzhledem k charakteru dutin, minimálnímu výskytu trouchu a typu biotopu **zájmové území nepředstavuje vhodnou lokalitu pro výskyt páchníka hnědého**. V případě opětovného průzkumu by však bylo vhodnější zvolit metodiku KRÁLE (2006)¹ založenou na několikaměsíčním průzkumu pomocí padacích pastí, návnad a pravidelných kontrol.

Na základě výše uvedených druhů netopýrů, frekvence a době jejich detekce nelze vyloučit, že dutiny či trhliny v kůře stromů využívají netopýři jako úkrytové stanoviště. Proto doporučujeme provést kácení předmětných stromů **od 15. září do 15. listopadu příslušného roku za přítomnosti zástupce Slezské ornitologické společnosti (ekologického dozoru)**. V této době je téměř vyloučena přítomnost letní či zimní kolonie zejména netopýra rezavého v dutinách stromů a nedochází k hnízdění ptáků. Ekologický dozor dohlédne na správný způsob kácení stromů, kdy řez nebude veden skrz dutinu, ale nad a pod dutinou. Špalky s případným výskytem netopýrů je nutné ponechat na stanovišti po dobu min. 24 hodin. **V případě kácení v době vegetačního klidu**, tj. od 1. listopadu do 31. března příslušného roku, **je nezbytné zajistit přítomnost ekologického dozoru, který před kácením dutiny prohlédne a zajistí dohled nad správným způsobem kácení**. Zároveň doporučujeme kácení stromů provést při venkovní teplotě 5–10 °C, kdy netopýři mohou aktivovat i v průběhu dne.

V případě ještěrky obecné jde o součást potravního biotopu. Kácením dřevin ve výše doporučeném termínu budou jedinci druhu rušeni jen minimálně, což nebude mít škodlivý vliv na jejich přirozený vývoj. Pro případ, že by zde docházelo k rozmnožování či zimování druhu, je nutné rozsáhlejší zemní práce provádět v průběhu září až října příslušného roku (případně i v průběhu teplejšího listopadu), aby nedocházelo k ničení vajíček nebo usmrcování zimujících jedinců. Území leží mezi současnou zástavbou, kde ještěrky obecné nacházejí dostatek úkrytů a potravy. Výstavbou rodinných domů na předmětném

---

¹ KRÁL, D. 2006: *Metodika monitoringu evropsky významného druhu páchník hnědý* (*Osmoderma eremita*) in: Biomonitoring. 2016. *Biomonitoring dle Směrnice o stanovištích 92/43/EEC a Směrnice o ptácích 79/409/EEC*. Dostupné z: <http://www.biomonitoring.cz/druhy.php?druhID=17&monitoringID=4186>

pozemku v souladu s územním plánem nedojde ve vztahu k tomuto druhu k takové změně prostředí, která by vedla k negativnímu ovlivnění lokální populace druhu.

Vyhrazujeme si také právo upozornit na dotčení zájmů ochrany přírody, pokud bude při případných dodatečných průzkumech zjištěna změna předpokládaného stavu.

V případě zájmu o další spolupráci je možno se obrátit na naši korespondenční či e-mailovou adresu.

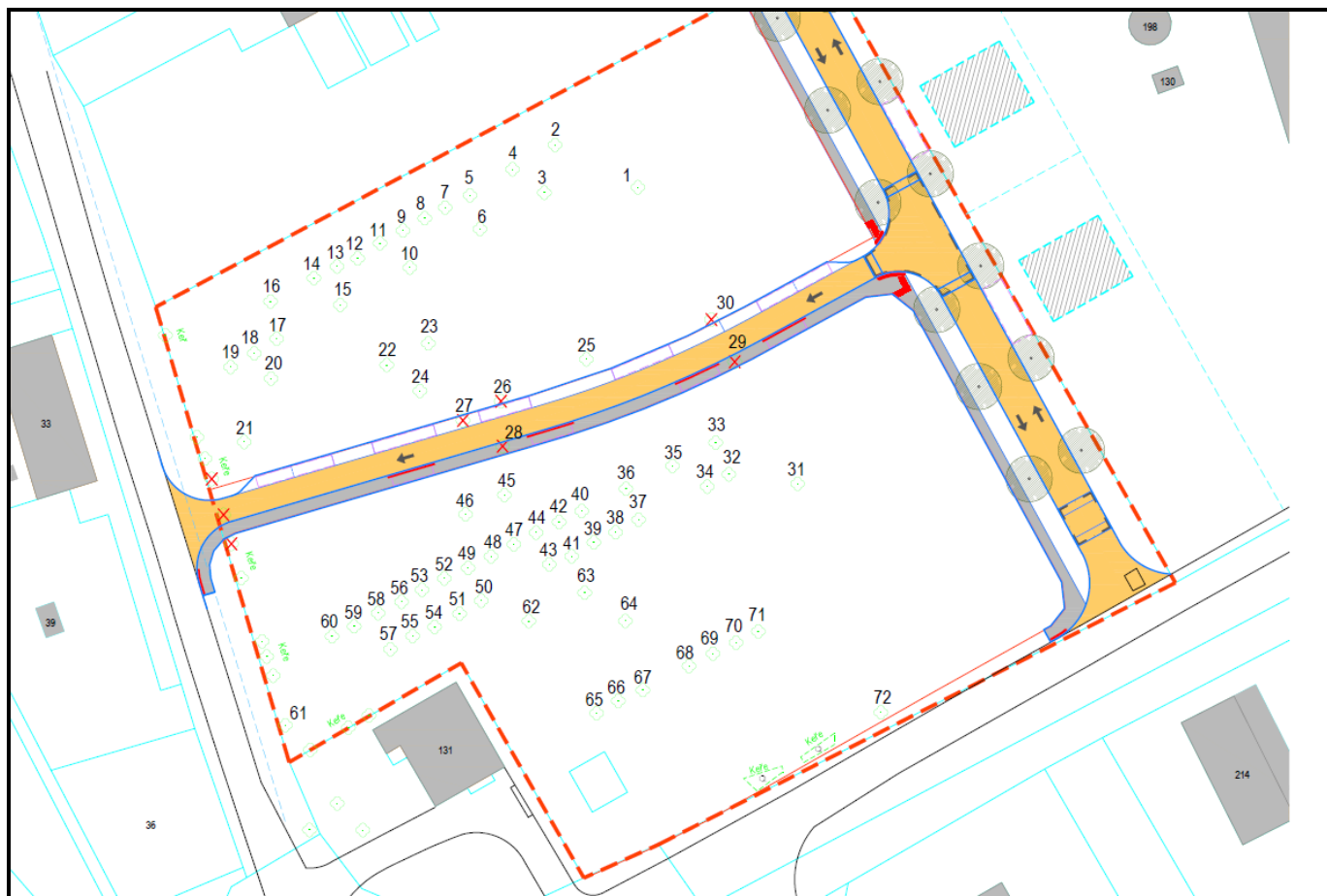
Děkujeme za zájem a důvěru.

RNDr. Patrik Molitor

předseda Slezské ornitologické společnosti,
pobočky České společnosti ornitologické v Ostravě

Přílohy

Obr. 1: Situační výkres rozmístění a číslování předmětných stromů na parc. č. 15/3 na k. ú. Nová Horka

Obr. 2: Průzkum dutin pomocí žebříku

Obr. 3: Dutina s větším množstvím trouchu ve stromě č. 51

Obr. 4: Samice ještěrky obecné (elipsa) v blízkosti stromu č. 20

Obr. 5: Obsazené hnízdo holuba hřivnáče (elipsa) na stromě č. 14